СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 38. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 16. лютого, 1925. VOL. XXXIII. No. 38. Jersey City, N. J., Monday February 16, 1925. THREE CENT.

Боротьба за воєнні літаки.

ВАШИНГТОН, 13. лютого. — Боротьба за видатки на збільшення летничої служби при американській фльоті й армії що раз більше заостроюється.

Перед спеціяльним авіяційним комітетом палати послів ставало нині знова кількох високих військових офіцирів, одні з доказами, що Америка не має досить літаків, другі з противними доказами. Деколи приходило навіть до скандальних закидів, коли один зі свідків закинув адміралови американської фльоти, що він не дозволив на оголошення правдивого звіту, предложеного генералом Першінґом.

Президент Кулидж нарешті також вмішався в суперечку та переслав до комітету рапорт про стан літаків, з якого виходить, що летничу службу треба збільшити.

ЗАХОДИ КОЛО ВІДДАННЯ КОНГРЕСУ В РУКИ ПРИХИЛЬНИКІВ КУЛИДЖА.

ВАШИНГТОН, 13. лютого. — Прихильники президента Кулиджа збираються викинути поступових послів і сенаторів від всякого впливу в слідуючім конгресі.

Доконати сього мають наради републиканських сенаторів, які скликуєсь на день 23. лютого. На них мається відсунути від всякого упливу групу сенатора Ла Фолета.

СВАРКА ЗА КУЛИДЖОВОГО ДЕРЕВЛЯНОГО КОНЯ.

ВАШИНГТОН, 13. лютого. — Один демократ хотів нині прочитати до протоколу засідань палати послів поезію другого демократа, конгресмена Винсона, про деревляного коня президента Кулиджа.

Автор пише в сій поезії про деревляного коня, на котрім Кулидж робить кождого ранку вправи. Автор висміває президента за се та радить назвати сього коня „економією".

Проти читання сього твору повстало кількох републиканців, кажучи, що конгрес не повинен понижати начальника уряду, але демократи відповіли, що президент є рівним другим горожанам і якo такий не має спеціяльних прав щодо образи.

ПОНАД ЧВЕРТЬ МІЛІОНА ЛЮДИЙ ПРИЇХАЛО ЗА РІК ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН, 13. лютого. — Урядові обчислення показують, що за 1924. рік приїхало до Злучених Держав 364 тисячі 347 людий. Тут уже вчислені й іміґранти й подорожні, що приїхали сюди на тимчасовий побут.

БОРОТЬБА ЗА АМНЕСТІЮ ДЛЯ БУВШОГО ГУБЕРНАТОРА.

ОСТИН, Тексас, 13. лютого. — В стейтовій леґіслятурі йде завзята боротьба за амнестійний закон, який має звільнити від процесу за надужиття власти бувшим стейтовим губернатором Джеймсом Ферґасоном.

Більшість низчої палати леґіслятури вже заявилася за сим законом, але тепер ґенеральний прокуратор стейту видав свою опінію, що леґіслятура не має права видавати амнестій (даровати кари), та що се можнаби зробити лишень при помочи плебісциту.

Джеймс Ферґасон, котрий був вперед губернатором сього стейту, се муж пані Ферґасон, що є стейтовим губернатором тепер. Його усунули з уряду прихильники Клена.

КАРАЮТЬ ВЯЗНИЦЕЮ ШОФЕРІВ-УБИЙНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 13. лютого. — Стейтовий суд засудив нині на вязницю від 5 до 10 літ шофера Карміна Тесту, котрий переїхав на смерть 13-літню школярку.

Судля, видаючи вирок, заявив, що лишень такими карами буде можна здержати неуважних шоферів перед непотрібними випадками.

НАГІНКА ПОЛІЦІЇ ПРОТИ ШОФЕРІВ.

НЮ ЙОРК, 13. лютого. — Начальник поліції видав нині несподівано наказ поліції задержувати кождого шофера автомобілів до винайму для допитів. В той спосіб поліція думає перевірити богато злочинців, які на ті думку наймаються в Ню Йорку за шоферів. Покищо, однак, поліційне зарядження не доконало нічого понад клопоти для пасажирів і шоферів.

БУТЛЕҐЕРСЬКА ФЛЬОТА РУХАЄТЬСЯ.

АТЛАНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 13. лютого. — Федеральний уряд звернув тепер знова увагу на Атлантийский Океан довкола нюджерзького побережа, бо тут знова появилися бутлеґерські кораблі. „Працює" тепер тут три великі англійські пароходи, межи котрими а берегом вештається ціла хмара скорих моторових лодок. Уряд вислав на них свою фльоту.

ЦІКАВЕ САМОВБИЙСТВО.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па., 13. лютого. — Тут поповнив самовбийство др. Віліем Барклі, удушившися світляним газом. Покійний списав свої враження перед смертю. З них виходить, що самогубець поповнив самогубство зі страху перед божевіллєм.

СІМ ЖЕРТВ ГАЗУ В ОДНІМ МІСТІ.

Ню Йорк, 13. лютого. — Від світляного газу згинуло нині в місті 7 людей, в тому числі 4 жінки.

В однім домі властитель дому найшов зачадженних на смерть цілу родину зложену з трох осіб і комірник. Видно вони зачадилися газом, що виходив з кухонки до огрівання. Замітно, що вони погинули сидячи в хаті та розмовляючи.

СКОНФІСКУВАЛИ КОРАБЕЛЬ ЗА НЕ ЗАПЛАЧЕНЕ МИТО.

Анкоредж, Аляска, 13. лютого. Сюди прийшла вістка, що канадійський уряд сконфіскував американський вітрильний корабель Майд оф Орлінс, бо він не заплатив мита за товари, які він привіз до Канади.

СЕНАТ МАЄ ПОКИДАТИ СТАНОВИЩЕ ДЛЯ ЦЕРКОВНОГО УРЯДУ.

Вашингтон, 13 лютого. — Ходять чутки, що сенатор Сміт має покинути своє становище в сенаті, щоби стати головою мормонської церкви. Сенатор, котрий є визначним членом сенату, бо головою фінансового комітету сенату, ще не видав у тій справі ніякої заяви.

ПОЛЬЩА ПРОСИТЬ ПОЗИЧКИ В АМЕРИЦІ.

Ню Йорк, 13. лютого. —Банкирі, котрих газетярі питалися за польську позичку кажуть, що польський уряд справді нав'язав переговори за позичку в сумі 50 міліонів доларів та що банкирі виставлять позичку на підписування вже в перших днях слідуючого тижня.

500 ПАСІЧНИКІВ В САСКАЧЕВАНІ.

Пчільництво розвивається в Саскачевані з дуже скорим темпом. Джан Гобарт, президент Саскачеванського Пчільного Товариства, каже, що в Саскачевані є тепер около 500 пасічників, які мають около 3,000 уліїв пчіл.

КІЛЬКО ЗАРОБИВ „СІПІЯР"?

Монтреал. — Протягом 1924 року „Сіпярська" компанія заробила 37,227,241 долярів. Усього оходу мала в тім році понад 182 і чверть міліона дол. Чистий дохід в сумі 37 і чверть міліона долярів розділила як слідує: 17 міліонів на пенсії і т. п., а 20 міліонів на дивіденди для тих, що мають в компанії уділи (шери).

РОЗСТРІЛ.

Харківський губсуд засудив до розстрілу без застосовання амнесії бувшого Дікова, а по... тих учасників різних білих та червоних... організацій Федоровича. При большевиках Федорович вже був дослужився до ранги військового комісаря.

ДО НАШИХ ЧИТАЧОК.

Звертаємо увагу нашим Читачкам Свободи на вступну статтю в нинішньому числі про справи жіночого конгресу, який має відбутися в маю сього року у Вашингтоні.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР В НЮ ЙОРКУ.

В минулу неділю театр У. Н. Дому в Ню Йорку, здобув виставою оперети Запорожець за Дунаєм дійсно небувалу славу. І не диво, бо виступали там оперові артисти пані М. Машір і п. М. Карлаш, які своєю грою і співом очарували дуже численну зібрану публику.

Також треба пригадати, що гарно виконали свої ролі артисти У. Н. Хору О. Кошиця, П. Павловський, п-ні Троїцька, п. Троїцький і п. Шандровський.

Виконанне оперетки так захопило пубанку, що колиб тепер ті самі артисти грали її кілька разів раз по разу, то публика щільно виповнилаби салю.

Режисером театру У. Н. Дому є п. Володимир Кедровський, котрий приготовляє на нюйорську сцену кілька новин українського репертуару.

Вже в сю неділю, 15-го с. м. сей театр грає драму Тарас Бульба під Дубном, а приготовляє ще инші новини.

Вистава в сю неділю заходом товариства Вільність в Америці, 172 від. У. Н. Союза, яке запрошує на виставу всіх Українок і Українців з Ню Йорку й околиці.

ТВЕРДІ ЛЕМКИ!

В польській газеті „Свят і Правда" пише один Поляк, що хотяй Лемки переважно уміють польську мову і нею часом (але рідко) говорять з Мазурами, то з інтелігентом ніколи не хотять балакати по польськи. А у своїй хижі (хаті) то й до польського хлопа відзиваються лише своїм українським говором. От примір українських інтелігентам.

УКРАЇНІЗАЦІЯ.

Кореспондент „Праґер Пресе" телеграфує з Москви під днем 30. грудня: По упливі року від часу проголошення постанови про українізацію совітських урядових установ на Україні, там нині переведено ревізію совітських урядовців, наскільки вони знають українську мову. Зібрані досі відомости показують, що 28% урядовців відповідають поставленим вимогам. Натомісць 47% урядовців дуже зле навчилося по українськи, а 26% зовсім не знають української мови. Установлено також, що богато соток урядовців уперто не схотіли вчитись української мови. У всіх установах тепер заводяться курси української мови.

РЕФЕРАТ М. Ю. ШАПОВАЛА.

Військово-демократичний союз у Празі уладив 17. січня с. р. в. „Українській Хаті" сходини, на яких виголосив реферат М. Ю. Шаповал на тему „Демократія і армія".

В першій частині референт зясував перед авдиторією суть і характер демократії та в чому полягає дійсне демократичне самоврядування народу. Торкаючись України референт зробив висновки, що по своєму складу і класовому стану Україна належить до тих країн де необхідно мусить бути переведено в життя форма дійсного прямого демократичного самоврядування. Як країна селян робітників і трудової інтелігенції, вона мусить стати самостійною трудовою республікою в основу самоврядування якої ляже система рад складених з селян робітників і трудової інтелігенції. В другій частині свого реферату М. Ю. Шаповал підкреслив, що армія мусить уявляти весь нарід і творити технічний апарат для захисту, як таких форм самоврядування, так і інтересів нації.

Після реферату відбулись дебати.

ЮВИЛЕЙ ПРЕЗИДЕНТА ЧСР. ПРОФ. Т. МАСАРИКА.

Дня 7. березня ц. р. сповняється 75 літ з дня народження президента Чехо-Словацької Републики, проф. Т. Масарика. Републиха ЧС. готується до урочистого відсвяткування ювилею свого президента. Очевидно на це свято відгукнеться весь політичний і культурний світ. Український Громадський Комітет, як представник української еміграції в Ч. С. Р. скромно прилучається до цього свята, й одним з виявів є видання в честь президента ЧСР проф. Т. Масарика ювілейного збірника.

Збірник має вийти до дня ювилею і складається з таких річей:

Часть I. Проф. Т. Масарик, (біографія), напис. Н. Григоріїв Наш. 2. Проф. Т. Масарик, як фільософ — напис. Проф. Я. Ярема. 3. Проф. Т. Масарик, як соціольоґ і політик написав М. Шаповал.

Часть II. Вибір з творів проф. Т. Масарика.

Книга буде мати 15 аркушів друку з портретом і оздобами праці відомого нашого ґрафіка І. Мозелевського.

ЛЬОЛЬНИЙ СОЦІЯЛІЗМ.

Цими днями у Львові заклалася за „дозволом влади" нова українська соціялістична партія на чолі з ославленим Миколою Ганкевичем і недавнім головою львівської комуністичної партії Антоном Чернецьким. „Партія" стоїть на принципах II інтернаціоналу і в скорому часі випускає в світ свій орган п. н. „Робітник". Обидва лідери партії забезпечені службою в „Касі хорих".

Нові малі державки в Европі у розпуці.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 13. лютого. — З англійських дипльоматичних кругів в Лондоні приходять постійно відомости, що Англія відкине плян Бенеша.

З уваги на те малі держави, створені аліянтами по світовій війні, бояться, що вони не мати-муть проти-воєнного забезпечення.

Як відомо, плян Бенеша зобовязував обєднані держави до примусового мирового суду перед зачаттєм війни; також до приписаного розорування; і вкінці забезпечував їм теперішні границі. Колиж тепер наслідком спротиву Англії сей плян упаде, то вони остануться без усякого забезпечення, кромі хиба того, що їм Франція обіцює деяке підперте.

Се головна причина невдоволення і страху нових малих держав в Европі. Вони ладились піднести свої жалі на всесвітній розоружений конференції, яка мала відбутися тут у червні сього року, одначе і ся конференція не відбудеться і їм прийдеться ждати зі своїми жалями аж на осінний Збір Ліґи Народів.

В сій скруті вони ще мали тепер надію на французьку дипльоматію, яка їм обіцювала, що заключить з Англією умову про охорону границь Франції і Бельгії, а притому виманить від неї також умову і про охорону „границь" тих нових державок. Одначе се не вдалося і тепер вони в розпуці.

УМОВА ДЛЯ ЕРРІОТА.

ПАРИЖ, 13. лютого. — Французький соціялістичний конгрес постановив, що набудуче соціялістична лівиця в парляменті може підпирати правительство Ерріота лише тоді, коли він буде повинуватись головним вимогам партії до парляменту і правительства.

БУДЖЕТ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 13. лютого. — Французький парлямент приняв нині буджет Франції на сей рік.

Буджет виносить у приходах і розходах 34 міліярди паперових франків, себто 8½ міліярда золотих франків, або $1,700,000,000.

НЕДОСТАЧА ХЛІБА В РОСІЇ І НА УКРАЇНІ.

БЕРЛІН, 13. лютого. — З Москви повідомляють, що вже тепер обчислено, що совєтський уряд мусить спровадити із заграниці пів міліона тон пшениці на покриттє недостачі в Росії і на Україні.

ВЕЛИКЕ ЧИСЛО ЖЕРТВ В ЛЮДЯХ.

БЕРЛІН, 13. лютого. — З Дортмунд (у Вестфалії) повідомляють, що підчас вибуху в копальні Штайн згинуло 230 робітників.

СКАНДАЛИ З ПРОДАЖНОСТЮ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 13. лютого. — Тут арештовано нині шефа поліції в Берліні Вільгельма Ріхтера і бувшого суддю Йоганнеса Вертавера за продажність у державній службі.

Ріхтерови закидують, що він приймав хабарі від міліонера Юліюса Бармата, що імпортує поживу.

Зновуж Вертавер вмішаний у перекупства Кутіскера, котрий при помочі хабарів одержав був великі кредити від пруського державного банку.

Теперішне правительство хоче вичистити всі повоєнні скандали і, як каже, привернути чесність в державній адміністрації, як се було вчасі монархії.

БОРОТЬБА З ДОРОЖНЕЮ ПШЕНИЦІ.

ПРАГА, 13. лютого. — В чеському парляменті заявив міністер Стрибрни, що чеське правительство закупить заграничню пшеницю і буде продавати, щоби збити високі ціни приватних продавців.

ЛЮДЕНДОРФ ПОКИНУВ ФАШИСТІВ.

БЕРЛІН, 13. лютого. — Генерал Ерік Люденедорф покинув німецьку фашистську політичну організацію під назвою німецької національної соціялістичної партії.

Відтепер він буде тільки провідником німецьких антисемітських (проти-жидівських) організацій.

З ПОЛІТИЧНОЇ БОРОТЬБИ В БОЛГАРІЇ.

ВІДЕНЬ, 12. лютого. — Із Софії, столиці Болгарії, повідомляють, що правительство Занкова увязнило 120 офіцирів за змову для повалення теперішньої влади.

БАНКРОТСТВА В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 10. лютого. — В січні сього року було в Німеччині 766 банкротств.

Стільки само бувало в Німеччині банкротств кождого місяця і перед війною.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРАВА Й ОБОВЯЗКИ.

До головної канцелярії Українського Народного Союза наспів сими днями від одного члена лист, в котрім пишеться межи иншим:

„Я приступив до Українського Народного Союза півтретя року тому назад, і за весь час, доки міг, усе сповняв докладно свої обовязки. Аж пять місяців тому назад мені трафився нещасний випадок і я втратив ліву руку. Тепер я заробляти богато не можу, і платити вкладки на свое посмертне мені приходиться дуже тяжко. Тому я прошу Український Народний Союз, чи не можнаби мені подарувати вкладки, аби я міг далі стояти членом в організації без оплати, та аби моя родина мала право до посмертного мимо сего, що я не буду платити. Український Народний Союз має вже коло півтора міліона долярів маєтку, і сей маєток кождого місяця збільшається, і йому не пошкодилоби, якби калік звільнити від вкладок".

Майже рівночасно прийшов до канцелярії другий лист, в котрому другий член Українського Народного Союза запитується:

„Я вичитав у нашім органі, що в місяцю грудни Союз виплатив аж двайцятьпять посмертних запомог та зменчив тим касу Українського Народного Союза на двайцять тисяч долярів. Запитую тепер, чому Союз видає так гроші..."

Подібних листів Український Народний Союз дістає більше. Головно з нагоди наближаючоїся конвенції Союза приходить тепер богато подібних листів, з котрих одні побиваються за зростом каси, а другі за більшою щедростю в видаванню гроший Союза.

Сі листи почасти відповідають один другому. Все таки вони всі опираються разом на непорозумінню самих основ запомогової організації, такої, як є Український Народний Союз. ! автор першого листа і автор другого листа, немовби не знали, що в Українськім Народнім Союзі докладно означено, як мається платити вкладки, і як мається платити посмертні запомоги, та що після статутів Союза организація не має права нікого звільняти від вкладок і не має права відмовляти нікому без правної причини посмертної запомоги. Припаде на котрий місяць більше смертий, як на другий, то організація мусить зробити більше виплат. Припаде менче, — як се случається в літні місяці, — то вона виплачує менче. Правда декотрі організації передержують посмертні виплати по кілька, ба й по кільканайцять місяців, і вирівнюють виплати на цілий рік, але Український Народний Союз такої політики не робить, бо на його думку, два рази дає, хто зараз дає, два рази більше помагає той, хто помагає тоді, коли помочі найбільше потреба. Придержуючися сеї засади, Український Народний Союз робить виплати зараз по дорученню слї доказів смерти, коли він не бачить ніяких правних причин, противних виплаті. Деякі неясности случаються і Український Народний Союз старається вияснити їх та виплатити посмертні до кінця року, щоби не лишати залеглостий на новий рік. З тих двох причин буває звичайно таке, що в послідний місяць року є більше виплат, як в другі місяці.

Що до першого листа, то певно таке можна завести в Українськім Народнім Союзі, щоби член міг бути звільнений від вкладок на випадок каліцтва або по осягненю певного віку або певного протягу членьства в організації, — як можнаби пітти слідами тих організацій, що за життя платять десятки тисяч асекурації. Однак, хоча се не виключене, сього досі не зроблено. Досі Український Народний Союз давав лишень посмертне тим членам, що платять вкладки до самої смерти. Місячні вкладки в Союзі низькі, достроєні власне до сего рода обезпечення. Щоби дати членови право до посмертного навіть мимо неплачення вкладок, на се требаби підняти вкладки; давати такі права з такими вкладками, як тепер не вільно. При таких вкладках, як маємо тепер, на се не дозволяють ні закони стейтові ні статути організації.

Новину, річ певна, можна завести, особливо, як за нею заявляється богато членів організації, однак ті, що пропонують нові видатки для організації, повинні все подумати також за те, звідки взяти нові фонди на сі нові видатки. Хто домагається лишень нових користий без нових коштів, той бавиться лишень у пусті обіцянки. Проти таких пустих обіцянок виступають другі члени, як се видно з другого, поданого тут листа, бо богато членів волить менчі, але можливі до виконання зобовязання, як великі а неможливі до виконання обіцянки. Організаторський розум вимагає того, щоби організація, з одного боку давала членам, все, що за їх гроші дати може, а з другого боку, щоби вона не обіцювала членам нічого чого вона сповнити не потрафить. Межи коштами й правами мусить бути рівновага, й на неї повинен памятати кождий, хто береться придумувати нові користи в організації.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

Жіночий Конгрес у Вашингтоні.

В травні (маю), 1925 р. у Вашингтоні має бути Міжнародній Зїзд Жіночої Ради. Ця рада складається з 47 національних Жіночих Рад, розкинутих по всьому світу, від Австралії до Фінляндії. Входить в склад Міжнар. Жіночу Організацію і Українська Національна Рада Жінок Галичини, Волині, Буковини і еміграційних центрів Відня і Чехії. Українська Національна Жіноча Рада має таку президію: голова — п-ні Русова; віцепрезидентки п-ні Черняхівська (Київ), і п-ні Малицька (Львів); секретарки п-ні Чекаленко (Кіль, Німеччина) і п-ні Залізнякова (Відень); скарбник пн-і Рудницька-Лисяк (Львів).

Хоча так розкиданий по ріжних місцевостях і цілком відірваний від національного грунту через неможливість звязку з Великою Україною, Президія Української Національної Ради змагається провадити свою соціяльно-культурну працю і підтримує свій контакт з міжнародним центром Жіночої Організації для ознайомлення всесвіта з такими ненормальними умовами життя під владою окупантів, серед яких жінкам у Галичині і на Волині так тяжко робити, хочби найменшу культурно-національну працю, а також для ознайомлення з умовами життя Українок-емігранток.

В таких обставинах українська жінка мало може виявити ініціятиви, ала сама її участь, як організованого, хоча й невеликого, цілого, має велике політичне значіння, яке на кождому зїзді збільшується..

Приміром на зїзді в Газі наша делегатка звернула увагу Голяндського Червоного Хреста, на страшне становище голодуючих на Катеринославщині та Херсонщині. В Копенгазі на зїзді були заведені знайомства з данською та шведською пресою, яка друкувала статті про становище України під гнітом російських окупантів. Ся участь на зїздах ставить нашу жіночу організацію в контакт із всесвітнім культурним громадянством.

А тепер на пятому зїзді в Вашингтоні готуються ріжні звіти, праці, і деякі з них можуть мати велике значіння для українських жінок, яко діячок на ґрунті визволення свого народу отже треба брати участь у всесвітній культурній праці, а також вияснювати, які обставини перешкоджують робітникови нашої національної культури; перешкоджують нам жінкам-Українкам, користуватися наукою, освітою. Треба так поставити і себе самих, щоб всесвітнє жіноцтво шанувало нас і розуміло наше становище. До сього треба приймати участь в конгресах; працювати в ріжних комісіях; мати в них своїх представниць. Але се вимагає гроший, гроший, та гроший. Кождий звіт, реферат, дослід та кореспонденція вимагають оплати. Це з філіями і з централею коштує нас не мало.

Централя Міжнар. Жіночої Ради допомогає, де тільки може, усім тим Національним Радам, які ще не оправились після війни і революції. Помагає нам, але тільки тим, що покриває витрати на дорогу до того, або другого конгресу, і за час конгресу уладжує для делегатов безплатно помешкання й харч. Але тяжко, не відповідає нашій самопошані таке постійне становище жебрачок.

За три роки на шого вступу до М. Ж. Р., ми не мали жадної підтримки від земляків, від української громадянства, тільки Український Громадянський Комітет у Празі двічі підпомогав нашу делегатку на подорож конгресу до Риму та Копенгаги, Галицька Міся у Відні запомогла вислати делегатку до Гаги. Тільки завдяки допомозі цих двох організацій ми вступили в Раду і приняли участь в її зїздах.

Але так далі йти не може і не можна приїздити на конгреси лише глядачами на чужу працю; не можна не вносити свою долю в досить убогу касу централі; не платити за бюлетень, не привозити своїх праць.

І ми звертаємось щиро до наших заокеанських сестер: Поможіть нам! Бо Галичанки й Волинянки, не можуть давати на сю широку справу! Вони мають другий обовязок: ратувати Рідну Школу; не давати завмерти рідній культурі. Еміґрантки в Европі живуть лише настерливою працею, гроший вони не мають. Громадському Комітетови в Празі, остільки урізана запомога від чеського уряду, що він сього року теж не може нам допомогти.

Наша цілковита безпомічність примушує Українську Національну Жіночу Раду звернутись до українського громадянства в Америці, до наших далеких сестер.

Ваша запомога моглаби виявитися в таких формах:

1. Утворити філії Української Жіночої Національної Ради, щоб виготовити реферат на конгрес у Вашингтоні, про становище дітий серед української еміграції, з якої небудь області; про умови гігієнічні, моральні і економічні їх життя; скількість українських шкіл і о скільки вони вони задовольнють усю скількість дітий:

2. Зібрати гроший і прислати на праці і на поїздку делегаток до Вашингтону.

3. У Вашингтоні указати нам, які є там Українки, чи не могли-би вони взяти на себе, а радше занятись нашими делегатками.

Дорогі Сестри! Справа досить важна, вона має і політичне і культурне значіння. Підтримуйте нас! Ми будемо чекати на вашу відповідь не без хвилювання, і відповідь мусить бути, як найскорше, бо час не жде і травень наступить дуже скоро. Хай він не застане нас необєднаними, не готовими до праці з представниками вселюдської культури.

С. Русова.
Голова Української Жіночої Національної Ради.

Прага, Чехословаччина,
Дольні Крч 160.

P. S. Сього року президентка Міжнародної Ради пропонувала Українській Національній Раді Жінок назначити свою представницю в комісію по гігієні і в комісію по дитячим справам, що наша Рада і зробила, але ми ще не маємо своєї представниці в комісії Мира і Свободи та других.

СВЯТО ЗЄДИНЕННЯ.

Спомин.

Свято зєдинення відбулося в середу, в перші роковини проголошення київської держави на великім майдані св. Софії, що від тисячі років уважається серцем України. До звеличання причинився ще й Конгрес, на який прибули представники від найдальших кінців України.

В день Йордану, на трійку, в чім морозі відбулись похорони галицьких стрільців, які поляли під Мотовилівкою при здобуванні Київа. 14 металевих трун, перевязаних червоною китайкою, перевезено на 14 гарматах з головного двірця до Царського саду високо над Дніпром і там їх зложено кількома переділами в глибокій могилі. Був державний проєкт поставити їм там величавий памятник. На самому дні могили, вистеленої дошками, спочив оспівований молоденьким „лицар абсурду" і „стрілецька душа" сотник Черник з Комарна, а біля його сотник Загаєвич. Хоронила Директорія. В тих похоронах взяло участь багато послів з Галичини і военний міністр полк. Вітовський. Всіх послів з Галичини і членів Нац. Ради, прибуло сорок на свято зєдинення і на перший всеукраїнський Конгрес, який відкрито в четвер, 23. січня, в будинку Город. театру. Конгрес цей після кількох днів праці припинився через наступ большевиків, а відступ Директорії.

Само свято випало надзвичайно врочисто. Ліхтарні і телефонічні стовпи кільометрами здовж вулиць у гербах, вінках і прапорах стояли готові від згаданих похоронів, як їх зрештою намальовано і розвішено вперве на тріюмфальній вїзд Директорії 19. грудня 1918. Роскішні мальовила, прекрасна декорація! Окрім тризубця і жовто-блакитних стягів державних були там герби і кольори земель, міст, князів, гетьманів, поетів і патріотів всеї історичної України. А вже найкраще виstrоєний був сам Софійський майдан. Туди зранку стала напливати юрба народу. Після 10. год. прибули військові частини піші, кінні, гарматні, зі своїми капелями, там уставились і загородили майдан живоплотом крісів. Його середину виповнило море голов.

В полудне вийшло з Собора духовенство в ризах ерейських та архієрейських. Воно уставилося двома рядами під деревляним обеліском Директорії напроти Собора і дзвиниці Мазепи, коли в тім часі Директорія, міністри і посли від Галичини, Кубані та окремих місцевостей зайняли місце на високих степенях обеліску, неначе на велик трибуні.

Після коороткого молебня і промови голови Директорії, В. Винниченка, на перед трибуни виступив посол від Галичини, др. Льонгин Цегельський і виразно т асвяточ но відчитав грамоту свого Уряду про постанову Галицького парляменту (Націон. Ради) в Станиславові, 4. січня, привести до злуки Галичину з УНР. Музика заграла національний гимн. Тоді вийшов на трибуну член Директорії, проф. Швець, і відчитав могутнім голосом грамоту Української Нар. Республики про злуку і обєднання вічне розділеного досі українського народа. А щоби весь люд на величезному майдані міг добре чути і знати зміст цієї грамоти, то її відчитало ще раз 4 лектори дужим голосом на ріжних місцях майдану. Не треба казати, що багато людей плакало від зворушення, а щасливими чулися особливо в той час Галичани, яких було немало в армії, в редакціях, державних та громадянських установах Київа.

Др. И. Пеленьский.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИСТАВКИ ПРАЦІ УКР. ЕМІГРАЦІЇ

Як відомо Укр.Гром Комітет 29. падолиста 1924 р. постановив розпочати організацію виставки праці укр. еміграції. Для організації Комітету виставки була вибрана комісія з 3-ох осіб: п. Петра Макаренка, заступника голови Кубанської громади п. Г. Грицая і п. Д. Ісаевича. Комісія пд головуванням П. Макаренка, вдбула 4 засідання, на яких випрацювала засади організації Комітету виставки, але перед його скликанням постановила скликати попередню нараду з представників Укр. Госп. Академії, Вільного Укр. Університету, Укр. Педагогічного Інституту та Центросоюзу Укр. Студенства 21. 1. б. р. в помешканні Управи УГК. під головуванням П. Макаренка ця нарада відбулася. Від Укр. Госп. Академії в Подебрадах прибули пп. Мартос і Добридовський, Від ЦЕС УС-а — Тимків і Масюкевич, від В. Університету — п. Яковлів та від Укр. Педаг Інст. пп. Стешенко і Січинський. Після трьох годин обговорення нарада висловила побажання, що майже у всьому сходяться з тими засадами організації, які були опрацьовані комісією спільно з управою УГК. Незабаром Комісія приступить до скликання комітету виставки.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Польська „автономія" для Українців.

Клюб ППС. (польської партії соціялістичної) зладив проєкт територіяльної автономії для земель українських під Польщею, „заселених в більшости українською людністю".

На думку польських соціялістичних послів тими „землями з українською більшостю" є: не ціла СХІДНА ГАЛИЧИНА, себто: станиславівське воєвідство, тернопільське воєвідство, а з львівського воєвідства повіти: Бібрка, Добромиль, Дрогобич, Городок, Яворів, Львів місто і повіт, Мостиска, Рава Руська, Самбір, Сокаль, Старий Самбір, Жовква; ВОЛИНЬ (ціла західна Волинь, що під Польщею) і не ціле ПОЛІССЄ, себто повіти: Камінь Кошнрський і Сарни.

Лиш сі українські землі на думку польських соціялістів мали-б дістати самоуправу під Польщею, а інші мали-б бути виключені від автономної области, а належати до Польщі яко польські землі.

Ось ті виключені від автономії землі:

Лемківщина.
Частина львівського „воєвідства".
Холмщина (з Підляшем).
Частина Полісся.

Се меньша частина українських земель від сих, які польські соціялісти хотять „обдарити" своєю автономією, але се таксамо корінні українські землі, відвічно заселені українським народом, які ніколи не були польські, хиба що були в польській неволі, яка всетаки оставила свої сліди.

Далі в сьому проєкті говориться про автономний сойм, якому вони приписують ріжні дрібні справи, а при всіх застерігають права для польської меньшости. З тих справ виключують навіть таку справу як земельна реформа й оставляють її варшавському соймови, то значить польським дідичам і вшехпольським кольонізаторам.

Сей плян се найвисше, що Поляки могли предложити Українцям, бож то вийшло від самих... соціялістів.

Сей плян се карикатура автономії і поправді плян розбою над українським народом під польською окупацією.

А навіть і такого пляну польський сойм не приймe і схоче Українців обдарити ще гіршим.

Се показує, що нема польської партії, від якої Українці могли-б вижидати бодай дрібку справедливости і длятого нема найменьшої надії нікому з Українців бодай у думці допускати, що колинебудь Українці можуть погодитися з Поляками.

Історія Українців вже добре навчила, що се НІКОЛИ не можливе. Длятого Українцям остається усе тільки один единий шлях розвязки взаємин з Поляками:

Боротьба усіми способами за повне визволення зпід Польщі всіх українських земель.

ПРОТИ-СОВЕТСЬКИЙ РУХ НА УКРАЇНІ

Кореспонденти закордонної преси все частійше спиняються останніми часами на подіях українського життя, особливо підкреслюючи зріст політичної активности українського селянства.

Сим разом про се пише московський кореспондент „Гамбурґер Нахріхтен". Він каже, що на Україні село сильно заворушилось. Там вже і совєтська преса отверто говорить про селянський рух. Вона тільки представляє справу так, нібито куркулі в богато селах захопили „сільради" і виґнали з них незаможників, наперекір совєтській конституції.

Але в дійсности то зовсім не куркулі, а звичайні селяни, тільки не „пролетаризовані". Сі рядові селяни проявляють усе більше ініціятиви. Всі ознаки свідчать про те, що за ними стоять активні організації.

Хроніка останніх тижнів недвозначно показує, що сі загальні висновки чужинців ще значно відстають від дійсности. Про повстанчі виступи надійшли відомости з Кубані (великі бої коло Армавіру), Миргородського повіту (загін Семенюка) та Ізюмського повіту (нові голодові розрухи). Убивства комуністів зареєстровано в Ортинськім повіті (забито голову городенської „сільради" комуніста Тищенка) та в Конотопськім повіті (жертвою впав „сількор" Мішак).

Крім того, повідомляється про численні робітничі виступи проти совєтської влади в Бахмутськім, Юзівськім, Маківськім та Єлисаветськім районі.

Нарешті, навіть по містах, на очах „Чеки", люди вже не бояться давати волю свому незадоволенню. Характеристична під сим оглядом пригода сталась у Житомирі, підчас демонстрації проти-релігійної фільми в місцевому кінематографі. Обурена публика побила присутних членів „губкома"; знищила непристойну фільму і розгромила самий кінематограф.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР УЖГОРОДСЬКОЇ ПРОСВІТИ В ПРАЗІ

В днях 19, 20. і 21 січня с. р. в Празі в салі міщанської Беседи під орудою режисера трупи Загарова відбулись українські вистави.

Дня 19. м. м. виставлено пєсу В. Винниченка „Закон". В головних ролях виступили п-ні Морська і Загаров. Дня 20. січня виставлено пєсу „Мірандоліна" Гондолі, а 21. пєсу „Герої" Бернарда Шо.

Вистава пройшла з великим успіхом, що відзначено і чеською пресою. Трупа Загарова працює постійно в Ужгороді і до Праги приїздить раз, два на рік.

Свято 22-го січня в Галичині.

З огляду на заборону поліцією святочної академії з нагоди акту 22-го січня 1919, святкування цього великого дня мусіло обмежитись до дуже скромних розмірів. Замісць прилюдних виступів відправлено тільки у всіх львівських церквах переповнених публикою, богослуження і відправлено панахиду за тих, що наложили головами за велику ідею.

Таким скрізь на провінції свято обмежено до рамок церковних богослужень.

НОВА ПОВІСТЬ БОГДАНА ЛЕПКОГО

(Огляд і оцінка повісти Під Тихий Вечір).

(Докінчення)

Зближається тимчасом Різдво. В дворі готовлять ялинку для дітий з села. Купують сотки дарунків — кожушків, чобіток, шапок, хусток тощо. Марійка та Хмелинський приготовляють ялинку, при чім Марійка, бачучи несміливість Хмелинського, заявляє йому прямо сама, що піде за него заміж. Між тим доктор та ґрафиня сидять в двійку і ґрафиня каже йому кінчити „повість". Доктор кінчить ось як.

Одного разу, як доктор знов загостив до дому старого ґрафа, застав він там родинну суперечку. Стара ґрафиня була у війні з цілою родиною задля дочки, котра не хотіла йти за якогось нового ґрафа чи князя. Тоді стара ґрафиня покликала на судію в сій справі... доктора. Він і так знервований безнадійною любовю до ґрафянки Христини, випадає з ролі та в нападі розстрою замість відповіди розпучливо зачинає співати „Не ходи Грицю". Всі думають, що він збожеволів. Він перебуває горячку і його приміщено в тихій лісничівці, де його доглядають старий лісничий та його донька, Галя. Старий ґраф і його син відвідують хорого, але про Христину не згадують ні слова. Видужавши, доктор стрінув ґрафянку Христину раз в поли, де вона їхала конем. Вона сказала, що хоче попращатись з ним, бо їде до Анґлії. Він побажав їй щастя. Христина спитала: „те все, що скажете мені?" Але доктор не найшов инших слів і вона почвалувала до двора. Він же пішов блукати світами як морський лікар. Бував в Япані, Китаю, Австралії і т. д. Раз на Кубі стрінув знакомого з Галичини і то з того самого повіту. Сей розказав докторови, що стара ґрафиня, покинула ґрафа і померла, що ґраф помер також, що молодий ґраф (його ученик) вженився з дочкою лісничого Галею, яка вродивши йому донечку померла, і що він також пішов на той світ за нею та що остала лиш одна Христина, котра не вийшла за нікого, взяла до себе сироту по браті та живе в батькових добрах. Доктор ще того самого дня покинув службу і найблизшим пароходом прибув до Европи, купив невеликий двір в сусідстві ґрафині та ридає самітно над змарнованим щастєм. Отсе конець „повісти" доктора.

Ґрафиня — а се вона саме є Хрестина — заявляє на се, що „повість" не повна. Христина — каже ґрафиня — тому не віддавалась і тому розійшлась з матірю, бо любила доктора. Се його вина, коли і вона ридає над змарнованим життєм, бо вона нераз ждала рішучого слова від него, а навіть визивала його на таке слово, але він не мав мужеської сміливости сягнути по щастя. А тепер запізно зачинати на старі літа нове життя.

Між тим скінчилась ялинка і надходить молода пара. Чути дзвінок „до вечері". Старий камердинер Антоні, якого доктор застав в дворі ще молодим хлопцем, приготовив „справедливу" вечерю з сіном, дідухом, кутею, сушеною, дванайцятьма стравами, — по „людськи" не по пански. Перед вечерою надійшли діти з села з „колядою" — себто з святочною вечерою в кобелях. Віншували від батьків ґрафини і всім присутним, а ґрафиня дякувала їм, приймала принесену вечерю, обдаровувала їх ласощами та овочами і кожному казала: „скажи татові і мамі, що я прошу їх третого дня свят до мене в гостину". Старий Антоні іритувався, що діти наносили снігу на татових чоботях на лискучі панські паркети, але ґрафиня потішала його, що „паркети для нас, а не ми для паркетів". Між тим Марійка сказала ґрафини, що рішилась вийти за Хмелинського. Ґрафиня лиш сказала: „будьте хоч ви щасливі за нас". Антоні хотів уже подавати вечерю на чотири особи, але ґрафиня зарядила заставити стіл на сто осіб в великій сали і поклйкати всю службу до спільної вечери. Антоні вмить розніс по всій палаті та прибудовах, що ґрафиня Марія йде за „нашого" заміж...

На тім кінчиться фабула роману. Вже з сего побіжного начерку можна зміркувати, що се справді роман, і то добрий роман. Ціла провінціональна людська ґалерія пересуваєсь перед нами: пани-дідичі, офіціялісти, всяка їх служба, священики, селяне, маломістечкова „інтеліґенція", двірське життя, сільські відносини, повітові „випадки", соціяльне питання, національні відносини — а все те сплетене з особистими переживаннями чотирох людських душ. І Лепкому повелось дати нам в своїм романі справдішне життя, а не лиш карикатуру його. Його особи дійсні, живі, не манекіни. Вони природні, поводяться природно, говорять природно, жиють перед нами. Ґрафиня — се справдешна пані, хоч благородна духом і гуманна, але все таки пані. Старий ґраф з „повісти" доктора се подібний тип — хоч меньше енерґічний. Ґраф Адольф се незрівнаний тип аристократичного банкрота в Галичині. Його льокай Ґжеґож — типічний попсований панами сільський Грицько. Доктор і Хмелинський се властиво оден тип — тип, який уже вигибає серед галицької укр. інтеліґенції, а якого шкода. В них стара культура давних попівсько-шляхоцьких родів сплелася тісно з модерними думками: демократизмом та любовю до свого народу. З токого типу людий рекрутувались всі перші відродителі та діячі галицької землі: Шашкевич, Яхимовичі, Ґоловацькі, Захарясевичі, Заячківські, Могильницькі, Лаврівські, Литвиновичі, Качалі, Танячкевичі, Олесницькі, Ганкевичі, Озаркевичі, Окуневські та сотки инших. Тонкі в почуваннях, характерні, з високо розвиненим почуттям совісти і чести, бистрі інтелєктом, імпульсивні, добре виховані, з культурними звичками і понятями, а притім щирі гуманісти та ідеалісти, нераз аж до крайного радикалізму, вони вложили всі ті свої та одідичені по поколіннях предків дарования в піднесення свого народу і вони-то по правді своєю культурно-організаційною працею збудили і двигнули його. В романі Лепкого вони не є ніякі „діячі". Вони собі звичайні, пересічні люди. Доктор репрезентує трохи старше, більш романтичне, покоління; Хмелинський се тип молодший, з „жолудковими ідеями", більш практичний, входячий більш в економічну суть людських відносин та розуміючий значіння економіки в життю громад та одиниць. Антоні — старий камердинер, а властивий управитель палати — тип неначе перенесений з життя в книжку. Ґрафянку Марію лишилисьмо на конець, бо вона найменше повно зарисований тип. Щойно на кінци повісти вона показуєсь індівідуальностію. А то через усю повість вона більш обєкт жартів доктора та зітхань молодого аґронома чим підмет акції. Її стать цілком остає в тіни поза знаменито зображеною постатію ґрафині. Се одначе ні трохи не псує цілости роману. Навпаки: тим паче тип ґрафині домінує через усю повість.

І инші типи: старої ґрафині (матері Христини), пароха-декана о. Ізідора, війта, маломістечкового бурмістра, повітового лікаря та иншої повітової „інтеліґенції", офіцирів з польку, маломістечкових пань, двірської служби, лісничого, коршмаря і т. п., хоч начеркнені нераз тільки кількома характеристичними увагами, ситуацією чи їх висловами, але все певною та вмілою рукою. Се все живі люди. Хто знає наше галицьке життя до війни — той і пізнає в них знакомі обличчя.

До того незрівнаний, легкий діяльоґ Лепкого! Як він пливе наче та водиця по лотоках та блестить тисячами зворотів, тем, думок, натяків, недоговорень, образів і настроїв! Лепкий майстер такого саме, легкого діяльоґу людий, що мають час в теплім покою та вигіднім фотели дискутувати про все і вся — про релігію, історію, фільософію, соціяльні питання, любов, літературу, мораль та тисячу инших питань — і то дискутувати інтеліґентно і з очевидним очитанням. В сім діяльоґу третина вартости роману, коли дві другі третини почислити на малюнок акції та характерів. Сей діяльоґ хвилями коже читачеви призадуматись над неодним питанням, то знов навіває настрій на читача, так само, як чудові образи осени, зими чи повени, мальовані пером Лепкого. Характеристично, що Лепкий не малює нам ні весни ні літа...

Так, Лепкий дав нам прегарний роман! Роман — се висший тип літературного твору, бо вимагає ширшого погляду, знання, повноти життя, синтези і всесторонности. Та вимагає від автора зрівноваження і епічного супокою. Лепкий дійшов — видко — сих вершин і ступає в них певною ходою. Його роман є неначе панахидою по загибаючих типах людий, по загибаючій епосі життя галицької землі. Се не зменшує його літературної стійности, а підносить його вартість історично-обичаєву. Такі ґрафині Христини, доктори, о. Ізідори, ґрафи Адольфи, Антонії і т. д., такі ситуації і життєві події справді істнували. Автор сих стрічок і певно неоден з читачів сего огляду стрічали їх у своїм життю. Лепкий увіковічнив їх у повісти. Маймо надію, що се не остання його повість та що він нам ще дасть те, чого не в силі були дати ні Франко, ні Маковей, ні Крушельницький, ні Мартович — справжній роман з життя укр. інтеліґенції: старого попівства, їх синів, міських інтеліґентів та нового нарибку, інтеліґенції селянського роду. І ту є також своя драма, драма загибаючого типу, загибаючої кляси, котру заливають нові обставини, випирають нові люди. І ту є свої тріюмфи — часом брутального і не все симпатичного, але за те більш життєздатного, а тим самим соціяльно і національно більш придатного типу людий. Надіймося, що Лепкий возьме всі типи на папір та дасть нам ще не оден так вартний роман, як повість-казка „Під тихий вечір".

На конець згадати треба, що отсю повість-казку видала в Ляйпціґу, в Німеччині, рухлива „Українська Накладня" (Оренштайна з Коломиї). Папір і черенки добірні. Книжка має майже 400 [illegible] цятки. Дістати її можна в усіх укр. книгарнях. Вона так само цікаво буде читатись молодою дівчиною як і старшим, досвідним чоловіком, так само робітником як і інтеліґентом. Кожен найде в ній щось, що прикує його увагу до сеї книжки чи то саму історію двох небуденних кохань, чи інтересні суспільні проблеми чи вкінци цікаві дискусії на всякі інтелектуальні чи суспільні теми.

Л. Цегельський.

Ню Йорк, в січни 1925.

ХАЇМ СМОЛЕНСЬКИЙ.

Дня 11. с. м. в Ню Йорку, помер по короткій дуже недузі широкозвісний серед любителів укр. музики зузик, диригент та видавець укр. музичної літератури Хаїм Смоленський, звісний також під назвою Смолин. Його многолітна праця для спопуляризовання укр. музики в Ню Йорку і околиці, як і взагалі в північній Америці, заслугує на те, щоби укр. суспільність не забула його імени та щоби небіщика супровожали до гробу жаль і вдячність всеї укр. суспільности.

Хаїм Смоленський родився тому 59 літ у Катеринославі з убогої жидівської родини та вибрав собі завід музиканта. Грав у жидівських малих аркестрах по весілях, забавах, аматорських виставах тощо, поки сам став диригентом. Тоді вже захопила Його укр. музика і укр. театр, іменно укр. оперета. Тому 20 літ Смоленський приїхав до Америки. та зарабляв на життя як музикант і учитель музики. Але укр. мельодія не давала йому спокою і він присвятив згодом всю свою увагу укр. музиці.

Тоді не було ще в Америці ніяких укр. музикалій. Смоленський стає видавати оден випуск творів укр. композиторів за другим. Видає майже цілого Лисенка, майже всі укр. опери, оперети та мельодрами, чимало з Давидовського, Коціпінського, Вахнянина, Вербицького, Воробкевича, Ніщинського, Нижанковського, Січинського, Стеценка і т. д. — щасом сотки випусків. Він був безперечно найбільш плодючим видавцем укр. музикалій взагалі, перейшовши в тім напрямі навіть славного Ідзіковського у Київі. В тім велика заслуга покійника перед укр. культурою в Америці. Се він спопуляризував укр. музичну творчість не лиш серед Українців, але й серед укр. Жидів в Америці. Без його видавництв неможливі би були ті всі укр. хори, концерти, вистави і т. д., що ними цвите життє укр. громад в Америці.

Другим полем його трудячих заходів на поли укр. музики була диригентура. Він виучував ріжні укр. хори, виводив укр. оперети та мельодрами — то в Ню Йорку то поза Ню Йорком. Був час, що Він був одиноким на сім поли, без конкуренції. Опісля підховались нові сили, але й Він не сходив з поля, аж до остатку.

Заслуга його перед укр. суспільством є велика. Се був культурний піонір, культурний труженник. Свою любов до укр. музики прищіпив він тисячам і тисячам. Він сотворив нам богату музичну бібліотеку. Завдяки йому розцвилось українське музикально-театральне аматорство в Америці. Він був щиролюбячим сином землі, на якій родився та чеснпм заслуженим громадянином народу, серед котрого провів свою молодість. Він любив Україну іпрацював для слави її пісні. Вдяка йому від укр. суспільности і вічна йому память.

Покійник лишив вдову, Анну, родом з Коломийщини та двоє дрібних діточок. Вдова, що була його помічницею в його видавничій діяльности, поведе його музичне підприємство дальше під тою самою фірмою. Видання Смолинського можна дістати також в усіх укр. книгарнях.

Похорон Покійника відбувся дня 13. с. м. в полудне.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ, РИНОК Ч. 10.

Ч. 475/427 Львів, 20. січня 1925.

До Чвального Виділу
Т-ва „Жеребецька Любов"
в Ню Йорку.

Підписаний Виділ має честь потвердити отсим відбір чека на 71 дол. і списка осіб, які бажають вступити в члени Товариства „Просвіта".

Зі згаданої суми обернеон 25 дол. на „дар Просвіті", а решту в квоті 46 дол. вписано в рахунок членських вкладок дня 23 членів по 2 дол. на кождого.

Сердечно дякуємо за жертву і заходи біля приєднання членів. В цьому обильному вступленню в члени видно зрозуміння необхідности і ваги Т-ва „Просвіта". При такому розумінні Товариство стаючи на власних силах поборється з усіми трудношами на освітному шляху.

Пересилаємо на адресу п. М. Жуковського 23 календарів і 23 членських грамот. Робимо це з браку адрес поодиноких членів. Просимо переслати нам точні адреси всіх членів (по анґлійськи). Календарі є для слідуючих членів: Іван Федун, Дмитро Чайка, Анна Чайка, Текля Михальчук, Марія Фурек, Ф. Фурек, Іван Михальчук, П. Чорній, І. Партика, Й. Соловський, І. Соловський, Д. Ковалів, В. Фурек, І. Марусевич, Й. Арцішевський М. Жуковський, М. Фдеун, Л. Гинда, Д. Федун, М. Ямка, Никола Баран, Лука Кірек, Никола Гуцалюк.

Витаємо Товариство і бажаємо Йому успіху в праці.

З правдивою пошаною, за

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ.

Два студети сидять у свому бідному мешканню й посвистують із біди. Один одержав листа з дому.

— Батько пише, що не може прислати мені грошей. каже він.

— Або ж то він уже зовсім забув, як то і він студентом потребував іще стільки гроший?

— Ні то ні. Але він не забув іще також, на що він уживав їх.

Жінка до чоловіка: — Ходи но, подивися, що робить наша кухарка! Коло неї порожна фляшка з коняку, а вона сама хоче собі сплести сведер із макарону!

— Ти гільтаю, чому ти ще не в школі? Вже давно осьма година.

— Даруйте, я вертаю з бейбі балю при божій помочи мені вже сорок два роки.

— Мій розум, то мій маєток.

— Ну так — убожество то не сором.

ІЗ ЗГАДОК ПРО ЗАЗУЛЮ.

Зазуля від найдавнійших часів звертала на себе увагу народу. Її кукуння віщує, що вернула до нас весна. Майже в усіх мовах, навіть у японській, зазуля називається від свого характеристичного звуку кукання. Вже Арістотель знав, що зазуля несе яйця в гніздах инших дрібних птахів. Багато є леґенд про зазулю. Так примірoм римський історик Пліній оповідає, що зазуля пожирає своїх прибраних родичів (вихователів). Ця казка вдержалася аж до новійших часів. Іще Шекспір уважає зазулю символом великої невдячности.

Новітня систематика обіймає папуґи й зазулі як одну ґрупу: птахи-зазулі. Зазулі діляться на такі що живляться бананами й справжні зазулі.

Зазуля понайбільше жиє в лісі. Кождий звір має свій властивий район, у якім хоче бути виключним паном. Коли в такім районі зявиться якийсь влізливець, приходить до завзятої боротьби. Зазуля жиє поліандрійно, то значить одна самиця має більше самців. Підчас тічні літає зазуля-самиця по районі самців й видає зі себе характеристичні, непривичні, звуки, що подобають на глухе „ґа-ґа-ґа". На такий привабливий клич злітається кілька самців і зачинається бій за самичку. Самособою, самичка вибирає собі найсильнійшого з поміж них. В хазяйстві зазулі пожиточні цим, що зїдають волохаті гусільниці, дуже шкідних комах і павуків. В Европі зазуля одинокий птах, що зїдає такі гусільниці.

Загадочною зазуля є для природників способом розплоду. Яйця зносить усе в гнізда инших птахів і вони мусять висиджувати їх. Дехто оповідав, що бачив, будьто би зазуля висиджувала сама свої молоді. Природники доказали, що то рішуче неправда. На два способи береться зазуля, як вишукати собі чуже гніздо. Або літає скрізь в районі й старається вишукати гніздо, або слідкує дрібні птахи, куди вони літають і так за ними часто добірається до їх гнізда, добре укритого.

В Европі нема більше ніодного птаха, котрого яйця булиб такі ріжні як зазулі. Але кожня самиця зносить усе однакові яйця. І кожда самиця зносить яйця до гнізда все такого самого роду птахів. Лише в крайній потребі, отже тоді коли зазуля в свому районі не найде відповідного для себе гнізда, зносить яйця в гнізді инщого роду птиць. У такому гнізді зазулені яйця ріжняться дуже від тамтих. Один анґлійський природник відфотографував кінематографічним апаратом зазулю у хвилі, як вона зносила яйця. Несла їх просто до гнізда. А є оповідання, що зазуля зносить насамперед яйця на землю, потім бере їх у дзюб і вишукує щойно тоді для них гніздо. За цим промовляло би таке, що природники подибали зазулені яйця, на яких приліплена була ще земля і то в дуплах, таких вузких, що були недоступні для зазулі. Але підступ зазулі не кінчається тим, що зносить яйця до чужого гнізда. Зазуля витягає два-три яйця з гнізда властительки й викидає їх. Робить це тому, бо її зазуленята дуже пажерливі, отже як виколяться з гнізда, то пташенята тамтої самиці молодим зазулям булиб на перешкоді. Отже зазуля заздалегідь дбає, щоби її молоді мали доволі харчу від „мачухи". Хоч як зазуля обережна, то яких 72 процент зазулених яєць іде на загладу. Один природник у слідкуванню зазуль (за час своєї довгої праці) досліджував 170 зазулених яєць. І найшов 39 яєць, які покинули прибрані родичі, бо пізнали певно, що то підкинуті яйця. І ці яйця зіпсувалися. 33 яйця подибав у зовсім порожних гніздах, 19 найшов біля гнізд, а в 14 гніздах знесли свої яйця дві зазулі.

Коли вже зазуля виколеться з яйця, то старається випхати із гнізда молоді пташенята правних властителів гнізда. Підпихається під них задною частю тіла під них так довго, аж пташенята найдуть на спині молоді зазулі. Тоді таке зазуленя стрясеться і пташенята вже на землі. Трапляється й таке, що зазуленя виростає в гнізді з занадто малим отвором і вже з нього не в силі видобутися. Але прибрані, обмануті родичі дальше плекають таку зазулю аж поза вересень. І так бідні запізняться до відлету в теплі краї (вірай) й гинуть марно. Та за те й з замурованою зазулею не ліпше кінчиться.

Тяжко відповісти на питання чому зазуля сама не висиджує своїх молодих. Деякі природники кажуть, що відступ в яких зазуля зносить яйця є за довгі й вона не могла би їх рівночасно висидіти. Рівночасно висиджувати одні яйця а заразом шукати поживи для инших своїх молодих (що вже вилізли би з яєць), — на це зазуля не далаб собі ради. Зазуля моглаб бути останньою з роду птахів, які затратили інстинкт висиджування своїх молодих. Є такі роди зазуль, які зносять яйця денебудь, між цим і в гніздах инших птиць. Але чому вони затратили інстинкт висиджування, на це нинішня наука ще не в силі відповісти. Але це є замітне, що всі ці птахи жиють у полиґамії або поліандрії (одна самиця має кілька самиць), а правильного подружжа, як у инших птиць, — з них нема. Рознуздання подружих звичаїв (законів) довело до занедбання обовязку висиджування своїх власних дітей. Чи не подібне це явище до явища в людському роді, де після світової війни й деморалізації богато й богато людей жиє рознузданим життєм.

— Коли ти народився? — питається учитель ученика. — Я взагалі не народився, відповів ученик — я маю мачуху.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць січень 1925 р.

НОВИЙ ВІДДІЛ.

Тов. „Вільна Україна" в Ботлер, Па., відд. 328. У. Н. Союза.

Микола Бурка, о. Григорій Климович, Анна Кравець, Олекса Кравець, Анна Лобур, Анастазія Обаль, Йосиф Пацький, Йосиф Слободян.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Поливяк Василь.
В. 2. Дзвінка Григорій, Гопей Анна, Воргач Варвара.
В. 3. Щубек Стефан.
В. 7. Кость Іван, Роговський Дм.
В. 9. Світ Марія.
В. 10. Гутуряк Ів., Гвоздевич Роман.
В. 22. Гринишин Микола.
В. 24. Мушуманський Михайло.
В. 25. Лотоцька Д. Олена, Комарніцький Ростислав.
В. 28. Дубецький Василь, Кішак Петро, Сидор Михайло, Скоратко Анастазія.
В. 29. Гальчак Ків, Тріщук Гнат, Вайпа Антін
В. 30. Бат Ева, Клос Розалія, Клос Петро, Сабат Михайло.
В. 31. Мішан Семен, Полянський Михайло, Полянський Віктор.
В. 32. Нагроцький Казимир.
В. 36. Пукіш Марія, Ромах Юлія.
В. 38. Репенда Данько.
В. 42. Давидович Марія.
В. 43. Єдинак Марія, Зелик Магдалена.
В. 44. Бугай Анна, Чоп Е. Зофія.
В. 45. Сеньків Семко.
В. 46. Корпан Стефан.
В. 47. Мананчин Данило, Паньків Василь, Пирожик Гнат.
В. 51. Севаник Олекса.
В. 55. Яковенко Іван, Кліщук І. Арсеній, Валега Петро.
В. 57. Гуреш Петро.
В. 58. Стар Катерина, Заморила Ст. Лазар Софрон, Михалюк Іван, Струж Іван.
В. 59. Кордаш Іван, Підлуська Ірена, Срога Марія, Зарічний Михайло.
В. 64. Левуш Анна, Левуш Гарасим.
В. 65. Лесняк Марія, Лесняк М. Іван, Лемчук Яків, Сервин Михайло.
В. 73. Ковальчик Марія, Колосовський Петро, Наход Микола.
В. 76. Галько Стефан, Шіпка Стефанія, Шіпка Стефан.
В. 81. Андрейчук Йосиф, Лузц Станислав.
В. 83. Дмитруш Григорій.
В. 84. Швец Стефан.
В. 85. Паращук Данило, Кленовський Яків.
В. 94. Деркач Юрій, Ковальчук Дмитро, Войтишин Данило.
В. 96. Деленько Михалина, Червінська Анастазія.
В. 98. Шуковський Кароль.
В. 99. Дромніцька Анна.
В. 101. Суранович Федір.
В. 105. Крайник Катерина, Міщак Константин, Затирка Григорій, Захарко Іван.
В. 110. Вітвицький Мирон, Жуковський Яків.
В. 111. Кохан Йосиф.
В. 112. Галущак Катерина.
В. 113. Карий Р. Андрій.
В. 113. Баран Іван, Коперак Іван, Паньчик Михайло, Строк Андрій.
В. 114. Сильчак Кася, Сильчак Михайло, Дзюба Зузя, Дзюба Михайло, Яворська Ева, Яворський Андрій, Панчишин Теодор.
В. 116. Фалієвський Володимир.
В. 121. Цесля Юстина, Цесля Гнат.
В. 122. Шура Марія.
В. 123. Хабаль Матвій, Стадницький Дмитро.
В. 124. Гурняк Анна.
В. 133. Літовинський Захар.
В. 137. Яворська Катерина, Рудовська Марія, Терлецька Емілія.
В. 138. Запотічний Михайло.
В. 142. Павловський Григорій.
В. 146. Сенів Іван, Шлахтич Василь.
В. 147. о. Мілянич Семен.
В. 152. Турелик Василь.
В. 158. Тимо Катерина.
В. 161. Кость Катерина.
В. 167. Чорній Михайло, Крокмальний Антін.
В. 170. Безушко Сень.
В. 171. Мазур Михайло.
В. 172. Небор Ілько.
В. 177. Бісюк Тереса, Бісюк Мирон, Яремчак А. Марія, Пилипів Анастазія, Пилипів Павло, Рекрут Дмитро.
В. 179. Петрівська Марта, Коропецький Максим.
В. 181. Пагут Гринько.
В. 188. Харитон Теодор.
В. 194. Дашкевич Петро.
В. 195. Астряб Петро.
В. 196. Татарин Василь.
В. 213. Лібич Іван.
В. 214. Казюба Марія, Кацюба Іван, Завадовська Катерина.
В. 216. Онищук Магдалена.
В. 217. Плекан Микола, Заяць Марія.
В. 218. Клюс Марія. Кузенко Анна.
В. 221. Шиян Катерина.
В. 223. Дровд Петро.
В. 229. Дутчак Михайло.
В. 230. Чижовська Катерина.
В. 235. Афтанас Марта, Андриц Андрій.
В. 236. Цибульський Іван.
В. 237. Любіщик Дмитро, Гарасим Катерина, Гарасим Василь, Петила Ів.
В. 239. Ганас Микола.
В. 241. Гречух Микола.
В. 243. Мляновський Іван, Мацях Олекса.
В. 248. Гардубий Василь.
В. 251. Волянський Данило.
В. 253. Король Григорій.
В. 266. Калітин Олекса, Комажанський Стефан, Пошилуйко Розалія.
В. 267. Ярош Тимко, Куць Іван, Рохман Дмитро.
В. 269. Петрик Стефан.
В. 271. Зубрицький Павло.
В. 275. Кришковський Михайло.
В. 278. Антонішак Іван, Головата Марія.
В. 280. Стояновський Антін.
В. 285. Герчак Йосиф.
В. 286. Феленчак Дмитро.
В. 292. Федорів Максим, Момот Михайло.
В. 297. Костура Константин, Шелестяк Гнат, Соболь Андрій.
В. 298. Ковбаснюк Марцеля, Ковбаснюк Микола.
В. 299. Діпур Станислав.
В. 300. Василишин Андрій.
В. 301. Гарасим Йосиф.
В. 302. Баньковський Андрій, Німчук [illegible].
В. 305. Релик Анна.
В. 308. Фірс Ілія, Виклюк Іван.
В. 309. Безчвертний Андрій.
В. 312. Шарик Микита.
В. 315. Бетрак І. Евген, Вовчко Марія.
В. 318. Дровчак [illegible].
В. 320. Дейвис Йосиф, Воронка Олекса, Захарко Григорій.
В. 321. Критович Григорій, Людзюк Іван.
В. 322. Кравчук Марія, Марищук Анастазія.
В. 325. Малицький Петро, Зварич Дмитро.
В. 326. Романовська Стефанія, Романовський Константин.
В. 327. Бучко Андрій, Чопик Марія, Чопик Дмитро, Душеньчук Андрій, Гімбаль Марія, Коваль Йосиф, Миськів Йосиф, Попович Матвій, Сеник Анна.
В. 332. Зубович Йосиф.
В. 338. Процанин Марія, Крупяник Марія.
В. 344. Різник Марія.
В. 363. Стецько Іван.
В. 364. Шийка Ева, Собчак Іван.
В. 367. Бігун Микола, Худяк Кость, Гук Филип, [illegible] Михайло, Кобрин Теодор, Кузмик Микола, Окіпний Андрій, Сеник Андрій, Сімко Данило, Шинкар Яцко.
В. 369. Паращинець Анна.
В. 380. Кузів Теодор.
В. 381. Феш Юстина, Коник Стефан, Лукашкевич Михайло.
В. 385. Дяконюк Олекса, Горбаль Катерина, Гульчак Апольонія, Гульчак Микола, Кіт Михайло, Марков Анна, Томашевська Христина, Томашевський Василь.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Костів Йосафат.
В. 27. Мручак Марія.
В. 31. Скертон Казимир.
В. 35. Прухніцька Марія, Прухніцький Йосиф.
В. 63. Іванишин Іван.
В. 83. Маліновський Григорій.
В. 93. Вардига Дмитро.
В. 102. Гбур Микола.
В. 139. Слободзян Іван, Шманда Ів.
В. 155. Стечишин Стефан.
В. 170. Наумович Василь.
В. 178. Кирилюк Анастазія.
В. 201. Лукаш Рафаїл.
В. 206. Захарків Ілія, Мельник Дмитро, Кравець Гнат.
В. 245. Калат Григорій, Іванечко Ів.
В. 276. Кубай Іван.
В. 286. Щерба Михайло.
В. 298. Паламар Тома.
В. 367. Весоловський Василь.
В. 385. Друк Анна, Друк Стефан.
В. 388. Яворська Юлія, Яворський Петро.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 14. Гонтарюк Марія.
В. 36. Стрилець Анна.
В. 44. Каськів Марія, Каськів Василь.
В. 61. Кінаш Михайло.
В. 66. Філь Антін.
В. 67. Владика Марія, Владика Стефан.
В. 91. Шпак Катерина, Шпак Павло.
В. 98. Канюк Теодор.
В. 109. Саік Михайло.
В. 118. Кость Василь.
В. 143. Деркач Стефан.
В 152. Голошівський Андрій.
В. 175. Дурда Франц.
В. 222. Кобилінський Олекса.
В. 242. Кравець Текля, Любанецька Марія, Любанецький Іван.
В. 247. Іванців Анеля, Іванців Іван, Попіль Микола.
В. 252. Тягнибік Текля, Тягнибік Лев.
В. 312. Гулей Андр., Овсяний Павло.
В. 322. Юревич Юлія.
В. 342. Шпаганець Катерина.
В. 365. Федорович Михайло.
В. 370. Концевич Іван.
В. 388. Гачак Іван.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 9. Майкович Теодор.
В. 10. Пашко Марта.
В. 11. Козак Антін, Андрейчук Евстахій, Коломиець Микола, Маркевич Антін, Маркевич Анна.
В. 18. Вітяк Семен, Вітяк Анастазія.
В. 27. Бицька Василь, Дутка Стефан, Шумило Іван.
В. 50. Клим Микола.
В. 65. Федош Стефан, Судя Василь.
В. 67. Пастущак Михайло.
В. 72. Когут Іван.
В. 77. Будай Андрій.
В. 85. Маранич Марія, Пстрак Володимир.
В. 90. Матковська Марія, Матковський Йосиф.
В. 94. Колодніцький Йосиф.
В. 95. Борута Іван.
В. 98. Цікот Семен.
В. 99. Гавин Габриеля.
В. 104. Курець Іван.
В. 122. Степанський Роман, Задорожний Йосиф.
В. 128. Галиський Микола, Стах Марія.
В. 130. Тхорик Іван.
В. 132. Гезович Стефан.
В. 133. Хмара Францішка, Неіжмак Олекса.
В. 136. Дубик Йосиф, Яблонський Михайло.
В. 145. Процько Володимир.
В. 155. Баралецька Анна.
В. 171. Чабаранок Іван.
В. 172. Мілещук Йосиф.
В. 183. Бабій Михайло.
В. 190. Тиндик Роман.
В. 191. Стангритчук Йосиф.
В. 192. Шкрамко Анна, Шкрамко Олекса.
В. 206. Мельник Дмитро.
В. 210. Гасюк Григорій.
В. 213. Лукасевич Антін.
В. 221. Дубас Іван.
В. 222. Комарніцький Гнат.
В. 226. Качор Теодор.
В. 232. Різничок Михайло.
В. 233. Яцишин Анна.
В. 237. Стецик Іван.
В. 239. Федор Іван.
В. 243. Дурневич Василь.
В. 247. Бачь Дмитро, Сітинський Микола.
В. 248. Романко Онуфрій.
В. 267. Гузар Стефан.
В. 268. Гладчук Теодор.
В. 273. Смоляк Андрій.
В. 275. Шельвах Іван, Шельвах Юлія.
В. 292. Квасниця Микола.
В. 295. Метенка Кирило.
В. 298. Подуфала Марія.
В. 300. Брезінський Гриць, Брезінська Юлія, Гавриляк Михайло, Середич Василь.
В. 313. Гаврилів Дорота, Галущак Анна, Галущак Остап, Швидкий Спірідон, Марчук Микола.
В. 316. Петрів Андрій, Петрів Марія.
В. 318. Голубовська Розалія.
В. 320. Даньків Семен, Даньків Агафія.
В. 330. Хомин Йосиф.
В. 338. Драгош Теодор.
В. 370. Сузанський Стефан, Качор Михайло, Струганець Михайло, Струганець Анна, Підручний Юліян.
В. 385. Лозовський Іван, Лозовська Анеля.
В. 388. [illegible]

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 10. Патуляк Петро.
В. 12. Гузій Михайло.
В. 20. Ногаш Ксеня.
В. 28. Любанецький Іван, Любанецька Марія, Кравець Текля.
В. 29. Філь Антін.
В. 62. Луцик Яким, Луцик Марія, Сербин Юстина.
В. 100. Вархоляк Анна.
В. 152. Демків Юліян.
В. 155. Шпаганець Катерина.
В. 179. Кондрат Теодор.
В. 221. Попіль Микола.
В. 237. Даців Антін.
В. 239. Федорович Михайло.
В. 248. Гачак Іван, Заплітний Павло.
В. 295. Галамай Теодор.
В. 242. Каськів Василь, Каськів Марія.
В. 364. Яцишин Стефан.
В. 369. Іванців Іван, Іванців Анеля.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 20. Чолій Стефан, Городніцький Семко.
В. 42. Пайончек Тома.
В. 43. Зелик Михайло.
В. 62. Панько Михайло.
В. 104. Пацканик Теодор.
В. 114. Новосільчак Марія.
В. 215. Мачуга Фелікс.
В. 223. Малищак Ілія.
В. 266. Макаровський Стефан.
В. 267. Білецька Вікторія.
В. 271. Зельманович Стефан.
В. 367. Яковина Григорій.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем міс. грудня 1924 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	17.011
В місяци січни 1925 р. принято нових членів	259
В місяци січни 1925 р. принято нанова	29
В місяци січни 1925 р. принято з переступними листами	33
В місяци січни 1925 р. принято з інших кляс обезпечення	14
Разом	17.346
В місяци січни 1925 р. суспендовано	92
В місяци січни 1925 р. відійшли з переступними листами	25
В місяци січни 1925 р. відійшли до інших кляс обезпечення	14
В місяци січни 1925 р. померли	13
Разом	144
З кінцем міс. січня 1925 в У. Н. С. було повнолітних членів	17.202

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі Д.	на $ 100	14
В клясі А.	на $ 250	370
В клясі АА.	на $ 500	5.312
В клясі В.	на $ 750	808
В клясі С.	на $1000	10.499
В клясі ВВ.	на $1500	174
В клясі СС.	на $2000	25
Разом		17.202

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 1. Лабовський Василь, Лабовський Йосиф.
В. 2. Рудич Петро, Рудич Андрій, Рудич Анна, Рудич Іван.
В. 3. Голубець Ольга, Павлик Люба, Павлик Олена, Павлик Тима, Павлик Володимир, Світич Стефан.
В. 7. Котик Михайло, Котик Марія, Котик Анна.
В. 9. Швет Михайло, Швет Олена, Швет Петро, Швет Йосиф, Швет Іван.
В. 14. Ставчанський Микола, Загорняк Василь, Загорняк Микола, Загорняк Павлина, Загорняк Іван.
В. 15. Кушнір Франя, Кушнір Бронка.
В. 20. Крупка Анна.
В. 24. Кушнір Михайло, Половський Петро.
В. 25. Теодорович Валентіна.
В. 26. Борис Александра, Борис Г. Іван, Петрина Петро.
В. 28. Іванкович Іван, Іванкович Олена, Іванкович Катерина, Іванкович Михайло.
В. 31. Васькович Олена, Васькович Антоніна, Васькович Орина, Васькович Петро, Васькович Володимир.
В. 38. Чернянська Анна, Нус Теодор.
В. 44. Худик Олена, Мавур Тесі.
В. 55. Корчинська Ольга, Корчинська Текля, Шандровська Марія.
В. 56. Бліщ Анна, Бліщ Михайло, Цюпа Марія, Куцло Катерина, Куцло Стефан, Накунечна Ева, Накунечний Іван, Пуцило Петро, Пуцило Анастазія, Совяк Татянна, Вітенько Анна, Вітенько Іван, Вітенько Стефан, Вітенько Марія.
В. 58. Сороковський Йосиф.
В. 59. Андрусишин Павлина, Андрусишин Йосиф.
В. 64. Ющишин Евгенія, Ющишин Леон, Ющишин Александер, Ющишин Зофія, Ющишин Мирослав.
В. 65. Бялецький Володимир, Бялецький Стефан, Гавраняк Михайло, Гавраняк Іван, Гавраняк Павло, Мушинський Стефан, Мушинський Михайло, Наповнець Стефан, Наповнець Семен, Сокира Юрій, Зазуля Марія.
В. 69. Василишин Олена, Василишин Михайло, Василишин Текля.
В. 70. Паньків Богдан.
В. 72. Троняк Стефан.
В. 73. Ковальчук Юлія, Ковальчук Іван, Ковальчук Володимир, Матович Емілія, Матович Володимир.
В. 80. Меренюк Анна.
В. 81. Крисовата Мирослава.
В. 83. Бабяк Юлія, Кушнич Марія.
В. 85. Мадай Василь.
В. 91. Караман Геня, Караман Володимир, Караман Михайло, Любка Василь, Возничак Розалія.
В. 98. Тлумацька Марія, Тлумацький Василь, Тлумацька Анна, Тлумацький Андрій.
В. 99. Балко Іван.
В. 104. Пастушак Павлина, Пастушак Володимир.
В. 105. Стебельський Йосиф.
В. 114. Казимир Стефан, Куйбіда Ольга.
В. 120. Деленько Михайло, Деленько Марія, Деленько Стефан.
В. 127. Новосядлий Василь.
В. 142. Качараль Зофія.
В. 147. Худик Юлія, Худик Михайло, Худик Богдан, Шацка Анна.
В. 155. Капцьо Анна, Колодій Анна, Колодій Ольга, Колодій Олена.
В. 161. Фелтанович Андрій.
В. 163. [illegible] Михайло, Поточняк Марія, Поточняк Микола.
В. 177. Мартиневич Фред.
В. 207. Атаманюк Петро, Тимкович Теодор.
В. 209. Янмів Василь, Янмів Олена, Янмів Наталка, Янмів Ірина, Яким Анна, Кацьо Микола, [illegible] Марія, Муж Анна, Муж Антоніна, Скирчак Марія, Скирчак Михайло, Скирчак Анна, Скирчак Андрій, Скирчак Іван, Скирчак Теодор.
В. 214. Гвоздь Анна, Свистович Константин, Свистович Микола, Свистович Стефан.
В. 218. Береш Павло, Береш Анна, Гринечко Вікторія, Клюс Йосифіна, Клюс Дюнізій, Клюс Олена.
В. 223. Швайлик Олена.
В. 234. Шавяк Теодор, Шавяк Евгенія, Шавяк Василь.
В. 241. Стрига Михайло.
В. 242. Криба Олена.
В. 243. Луцків Дмитро, Мишкевич Катерина, Мишкевич Іван, Мишкевич Стефанія, Мишкевич Павлина, Мишкевич Григорій, Станькевич Марія.
В. 251. Карась Володимир, Карась Йосиф, Карась Стефан, Карась Стефанія.
В. 252. Войтович Михайло, Войтович Олена, Войтович Володимир.
В. 262. Цюркот Марія.
В. 267. Агрест Еленора.
В. 276. Галабан Олена, Емак Дорота, Нейлик Василь.
В. 298. Ковбаснюк Йоанна.
В. 301. Підлісна Марія, Підлісна Анна.
В. 305. Годованець Давид, Качмарчик Онисей.
В. 312. Цап Петро, Цап Павло, Цап Марія, Овсяна Ольга, Полегонька Марія.
В. 316. Гой Марія.
В. 320. Сорочак Анна, Сорочак Михайло, Сорочак Йосиф, Сорочак Марія.
В. 338. Бачинський Антін, Бачинський Іван, Гаргай Ева, Гаргай Теодор, Процанін Олена.
В. 355. Городинський Стефан, Городинський Василь.
В. 357. Клапко Анна, Клапко Григорій, Клапко Катерина.
В. 364. Толочкевич Петро.
В. 365. Ходан Петро, Москалик Ів.
В. 369. Франк Олена, Паращинець Андрей, Сидоряк Михайло.
В. 384. Сирота Іван.
В. 385. Гулинчин Стефан, Гулинчин Микола, Гулинчин Ольга, Віцентий Іван, Віцентий Михайло, Віцента Михаліна, Віцента Олена, Віцентий Стефан.
В. 396. Слободзянек Анна.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 27. Мручок Ольга, Мручок Анна.
В. 63. Турко Дмитро, Турко Іван.
В. 160. Самборська Стефанія.
В. 206. Кравець Володимир, Кравець Станислав, Кравець Микола, Захарків Ольга, Захарків Зофія, Захарків Анна, Захарків Марія.
В. 218. Кріль Іван, Кріль Анна.
В. 276. Керда Марія, Кібаш Анна, Кібаш Михайло, Коруна Ева, Коруна Катерина, Коруна Даниїл, Махник Теодор.
В. 282. Окипний Максим, Окипний Іван.
В. 385. Друк Василь, Друк Іван, Друк Дмитро, Друк Михайло, Друк Микола.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 3. Голубець Анна, Голубець Іван, Голубець Олена, Голубець Михайло, Голубець Теодор, Мінта Мих., Мінта Василь.
В. 20. Крупка Михайло.
В. 65. Качуряк Анна, Качуряк Іван, Капусцінський Микола, Капусцінський Стефан, Капусцінський Іван, Левчик Марія, Левчик Анна, Левчик Іван, Левчик Параскевія, Левчик Юстина, Левчик Ева, Левчик Ольга, Магаровський Петро, Магаровський Іван, Магаровський Антін, Наповнець Іван, Наповнець Анна, Наповнець Юстина, Пайкош Анна, Пайкош Іван, Пайкош Василь, Пайкош Ольга, Пайкош Григорій, Пелещак Іван, Пелещак Олена, Шийка Іван, Зузяк Іван.
В. 67. Владика Еміль, Владика Володимир, Владика Юлія.
В. 70. Ядловський Михайло.
В. 114. Куйбіда Марія, Куйбіда Анна, Куйбіда Єлеська.
В. 182. Коваль Марія.
В. 197. Береза Стефан, Береза Катерина.
В. 247. Іванців Анна, Іванців Павлина.
В. 312. Гулей Анна, Гулей Гася, Гулей Катерина, Гулей Пазя, Гулей Текля, Гулей Микола, Овсяний Віктор.
В. 324. Бандуровський Володимир.
В. 370. Концевич Василь, Концевич Анна.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 18. Ковальчик Андрій.
В. 65. Федош Марія, Зузяк Петро.
В. 85. Петрак Анна, Петрак, Володимир, Петрак Розалія; Петрак Параска, Петрак Олекса.
В. 132. Гезович Михайло, Гезович Анастазія, Гезович Іван, Гезович Вас.
В. 136. Яблонський Володимир, Яблонська Анна, Яблонський Станислав, Яблонська Антоніна, Тимчук Михайло, Тимчук Едвард.
В. 183. Бабій Петро, Бабій Марія.
В. 193. Гойко Михайло.
В. 228. Кріль Василь.
В. 247. Бац Марія, Бац Іван, Бац Анна, Бац Катерина, Сітинська Катерина, Сітинська Анна.
В. 275. Шельвах Петро, Шельвах Тимофей, Шельвах Ксеня.
В. 276. Юрчак Анна, Фізор Марія, Фізор Михайло, Білик Стефан, Білик Йосиф, Сокира Олена, Вельгус Михайло, Вельгус Іван.
В. 293. Нечипор Зофія.
В. 298. Подуфалий Теодор, Подуфала Анна, Подуфалий Василь, Подуфалий Михайло; Подуфала Франя.
В. 370. Струганець Петро, Струганець Володимир, Струганець Олена, Струганець Павло, Ковальчук Генрик, Ковальчук Анна, Ковальчук Марія.
В. 385. Лозовська Анна, Лозовський Павло, Лозовський Володимир.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 1. Поливяк Василь.
В. 2. Воргач Варвара.
В. 31. Вовчак Микола.
В. 99. Дромніцька Анна.
В. 326. Прокоп Владислав.
В. 338. Крупяник Марія, Процанин Марія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 10. Владика Юлія, Владика Володимир.
В. 25. Коваль Марія.
В. 62. Луцик Анна, Нагребецька Антоніна, Нагребецький Дмитро, Нагребецька Марія, Нагребецький Михайло.
В. 80. Масиняк Ева.
В. 179. Береза Стефан, Береза Катерина.
В. 227. [illegible]
В. 247. Бандуровський Володимир.
В. 369. Іванців Павлина, Іванців Анна.
В. 399. Голубець Анна, Голубець Іван, Голубець Теодор, Голубець Олена, Голубець Михайло, Ядловський Михайло, Капусцінський Стефан, Качуряк Іван, Качуряк Анна, Капусцінський Микола, Капусцінський Іван, Левчик Ева, Левчик Ольга, Левчик Анна, Левчик Параска, Мінта Василь, Мінта Михайло, Магаровський Антін, Магаровський Іван, Магаровський Петро, Наповнець Іван, Наповнець Анна, Наповнець Юстина, Пелещак Олена, Пайкош Ольга, Пайкош Анна, Пайкош Іван, Пелещак Іван, Пайкош Василь, Пайкош Григорій, Шийка Іван, Зузяк Іван, Левчик Марія, Левчик Іван, Левчик Юстина.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 96. Собіль Віктор.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем міс. грудня 1924 р. в У. Н. Союзі було дітий членів	9.510
В місяци січни 1925 р. принято нових	224
В місяци січни 1925 р. принято нанова	28
В місяци січни 1925 р. принято з перест. листами	57
Разом	9.819
В місяцю січни 1925 р. суспендовано	55
В місяци січни 1925 р. відійшли з Мол. Деп. до старших	7
В місяцю січни 1925 р. взяли переступні лист	50
В місяцю січни 1925 померло	1
Разом	113
З кінцем місяця січня 1925 р. було дітий членів в У. Н. С.	9.706

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком січня 1925 р. в У. Н. Союзі було:	
повнолітних членів	17.011
дітий членів	9.510
В міс. січни 1925 прибуло:	
повнолітних членів	191
дітий членів	196
Разом	26.908

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць січень 1925 року як суспендовані або виключені за неплаченне місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягу сего місяця (лютого) до своїх відділів і вписатися нанова, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця місяця лютого 1925, то в марті 1925 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци січни 1924 р. взяли переступні листи а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци лютім 1925 р., бо на другий місяць то є в марті 1925 року стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

МУМІЇ.

Памятаємо всі, яке велике зацікавлення в цілому світі викликало віднайдено гробу фараона Тутакамона. Зрештою мумії все цікаві для історії людства. Хотілось би відкрити таємничу заслону і бачити, яке було життя і історія чоловіка, котрого після кількох тисяч літ оглядаємо в засушеному добре законсервованому виді. Серед богато египетських мумій, котрі дісталися до европейських музеїв, богато є таких котрі не мають історії, але є такі ,котрі навіть по смерти не зазнали спокою. Такою була доля „Путифарової", які довгі літа можна було бачити в національній бібліотеці в Парижі. Знаний французький египтольог Шамполіон привіз до Парижа знаменито законсервовані мумії. Вийняли мумії з домовини. Розслідили їх, щоби пізнати спосіб бальзамування й повивання.. Найгарнійшу з них, котрої портрет вимальований на труні ображав жінку з осміхненим лицем і очима наче кокетка, ученики египтольога назвали „Путифаровою". Коли мумію відвинули з перевязок, Путифарова показалась у всій наготі, переконалися, що мусіла колись бути дуже гарною жінкою. Надана її назва зовсім оправдана. Всі мумії уставили півколом на стоячки, в бібліотечній салі. Все те ділося за часів Реставрації (часи Наполеона). Одного дня управу бібліотеки повідомлено, що прибуде там княжна Де Бері. Директор оглянув салі котрі приготовлювано для гостини княжни. В ґалеріях складах і салях усе було в порядку. На одну лише подробицю звернув директор увагу. Видав зараз приказ. Але, як княжна Де Беррі прийшла до салі в якій були мумії не могла здержатися від сміху. Тут Тифаровій дали опояску з зеленої матерії, щоби не обидити очий княжни. Відвідини скінчилися, але опояски з Путифарової не зняли. В 1870 р., коли пруські стрільна падали на Париж, поховали до пивниць бібліотеки всі цінні предмети. З ними пійшла до підземля й Путифарова. Скінчилася війна бібліотеку впоряджували знову. Остала в пивниці лише одна скриня з мумією. Її залила вода. Зіпсувалася зовсім мусіли закопати її. Вона досі спочиває в підземлях бібліотеки. Инші мумії привезені Шамполіном приписували надприродну силу, так, як Тутанкамонови. Від 1820 р. вірять, що ця мумія має „лихі очі". В місячну ніч будиться і стрешить. Один із бібліотечних сторожів бачив, як мумія ходила. Злякався дуже. Вийняв револьвер і вистрілив. Три дни опісля помер негайно. Бо мумії мстяться дуже, коли хто відважиться нарушити їх спокій. До нині сторожі, а є то бувші жовніри, що були на війні сповняли нічну службу, виминають салю, в котрій півколом неповорушні мумії. — Італійський професор Атіліо Маджа винайшов новий спосіб бальзамовання простійший від староегипетського. Бо египтяни, щоби забальсамувати тіло випускали з нього внутренности й усі части, які скоро псувалися, а опісля давали тіло до консервуючого плину. Проф. Маджа не отвирає тіла, ніщо з нього не відкидає. для бальсамування вживає дві літрі води й кілька ґрамів плину до консирвовання тіла на чотирох місцях тіла застрикує цей плин. Атіліеви Маджа тепер 65 літ. тому 40 років зачав лікарювати в невеличкому італійському селі. Від 1912 р. випробовував свій винахід. Медичний факультет у Падуї дав професорові Маджа трупа і він на очах професорів забальзамував його. Потім тіло зложили до труни. 46 днів пізнійше відчинили труну в присутности трох професорів. Велике було їх счудованнє, коли найшли тіло ненарушене таке, як його професор Маджа вложив до труни.. Все-таки проф. Маджа держав у тайні свій винахід. Щойно, як удалося йому упростити зовсім цей спосіб бальзамування виявив його.

— Петрусю, нині в ночі народилася тобі сестричка.

— Так? а чи ви мамцю, сказали вже ц батькови. Тато так срдився на мене, якось тут, як я приніс був до хати молоденьке песятко.